

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Loc de achis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să luapozază.

Pilde bătrânești.

De I. U. Soricu.

În sufletul nostru, al generației tinere, părinții noștri, bieți oameni simpli și cu frica lui Dumnezeu, au sădit mult din idealismul lor, care i-a susținut pe ei neclintii prin toate greutățile unei vieți amărite. Ne-au învățat să credem și să nădăjduim, ne-au învățat să ne închinăm și să iubim pe de-aproapele noastre. Ne-au învățat să cinștim adevărul și pe cei cari îi slujesc lui.

Și, dacă mulți dintre noi cei porniți în suflete cu dorul de lumină, de-acolo din satul de oameni nevoiași, în drumul nostru ne-am lovit de atâtea, dacă am avut atâtea decepții, poate o parte din vină o are și creșterea noastră. Părinții noștri ne-au crescut pentru o lume, în care cinștea triumfă totdeauna, în care adevărului i-se dă locul de frunte, în care cel bun și sincer este totdeauna stimat. Și, în scurta noastră experiență de viață ne-a fost dat să vedem că cel cinștit rămâne adeseori în umbră, că adevărul umblă cu capul spart, că pehlivanii huzuresc în bine. Toate aceste constatări n'au putut însă înăbuși în sufletele noastre credința că totuș cu armele ce ni le-au dat părinții noștri: cinștea, sinceritatea și nădejdea vom putea să ne creăm noi lumea pentru care am fost crescuți.

Ne-au întărit în această credință pildele, pe cari istoria ni le-a păstrat din bătrâni. Și orice decepție am considerat-o ca pe-o încercare vremelnică a tăriei convingerilor noastre. Aveam în fața noastră exemplul bătrânilor, cari au știut să-și stăpânească patimile, au știut să sufere, să-și calce peste ambițiile lor, atunci când a fost vorba de binele obștesc. Și câtă vreme generația tinăară are în fața ei exemplul întăritor al bătrânilor, orice furtună s'ar deslăntui asupra ei, nu o va putea abate dela calea cea adevărată. Dela sfatul potolit și cumințe al bătrânilor pășiți pornește entuziasmul tinereții mai îndrăzneț decât vulturul, care sfidează înălțimile albastre.

Pilda bătrânilor tari în credința lor a păstrat neamului nostru neatinsă atâtea comori scumpe: limba, legea și dragostea de jertfă pentru realizarea celui mai frumos vis.

Ce vedem însă astăzi noi, cari am trecut peste vârsta adolescenței? Cari sânt exemplele, pe cari bătrâni noștri ni le dau?

O exagerare adeseori ridicolă a valorii lor personale caracterizează întreg felul lor de a fi. Foarte susceptibili la ori ce cuvânt, refractari la ori ce curent nou, la ori ce idee nouă, cicălitari și de multe ori foarte răutăcioși, ei au aerul de gelozie al acelor femei, cari, trecute peste o anumită vârstă, se văd încetul cu încetul părăsite de ceata de adoratori nebuni.

În fiecare forță tinăară, care se ridică și se impune, văd un rival, pe care caută să-l delătore.

A fost destul ca, într'un ton cât se poate de urban, să se exprime dorința de primenire în conducerea luptei, invocându-se oboseala firească a forțelor omenești, pentruca să vedem o lume întregă ridicându-se amenințătoare și pronunțând asupra celor ce și-au manifestat acea părere cea mai grozavă dintre sentințele ce se pot aduce: Infierarea cu tradarea de neam! Ne putem închipui c'am ce ar fi urmat, dacă această sentință nemotivată nu le-ar fi lăsat condamnaților dreptul de apel la opinia publică. Pentru viața noastră națională acei oameni ar fi fost considerați ca morți. Și numele lor ar fi fost trecut cu scârbă în cartea cea neagră a vânzătorilor fără de suflet.

După concepțiile juridice moderne scopul ori cărei judecăți și pedepse este îndreptarea celui ce a greșit. Bătrâni judecătorești ai presupuselor greșeli ale „Tribunei” au luat codul vremilor medievale, și, uitându-și în ce vreme trăim, au decretat moartea pe rug a celor pe cari ei înșiși i-au firit înaintea judecăței. Ei au fost acuzații și tot ei judecătorești, cari nu și-au dat seama de anacronismul revoltător pe care-l săvârșesc.

De zeci de ani implorăm zeita îndurării, de decenii ne plângem că un publicist român ajuns, cu vină sau

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”.

Despre calumnie.

De S. Maurilius Leonard *).

— „Omul acesta nu este dela Dumnezeu, pentrucă nu păzește Sâmbăta”. (Ioan IX. 16).

Natura înțeleaptă, pare-că a prevăzut nenorocirile cele înfricoșate care le vor pricinui în lume calumniatorii, și de aceea a închis limba între două șiruri de dinți tari, pentruca strînsă fiind și încuiată, ca într'o închisoare, numai cu mare greutate să se poată mișca. Paza aceasta însă a făcut, ca limba să fie și mai neînfrinată și mai neastâmpărată. Pentrucă — durere — în fiecare zi întâmpinăm astfel de limbi uitate de sine, cari nu cruță nici cer, nici pământ, cari se acată și de stelele cele mai strălucitoare și cu răsufierea lor inven-

nată și ucigătoare ar vrea să prefacă și lumina într'u întunerec.

Aceasta o vedeți și în evanghelia de astăzi. Domnul nostru Isus Christos a deschis ochii unui orb din naștere, și deoarece vindecarea aceasta a voit să o preamărească cu o minune mai mare, a pregătit tină puțină de tot; prin aceasta și-a atras însă invidia și calumnia cărturarilor și fariseilor, cari au început a-l numi stricător și călcător de lege, dușmanul lui Dumnezeu, care nu cinștește ziua Sâmbetei, zicându-i: „Acest om nu este dela Dumnezeu, căci nu ține Sâmbăta”.

Nu se poate tăgădui, că limba calumniatorilor și din florile cele mai frumoase și mai folositoare nu suge decât venin. O voi, cărturari fără credință! Nu găseați oare în Ierusalim alte scandaluri, în cari limbile voastre să se desăteze mușcând? Pentruce vă ascuțiți dar dinții voștri tocmai asupra lui, sfântul sfinților, ca să-i dejosiiți și faptele, ca să-i inveninați și privirile cele mai dulci și în sfârșit, ca chiar și pentru minunile lui să-i scoateți vorbe rele?

Dar să-i lăsăm pe cărturari, ca nu cumva auzindu-ne țărîna lor, să învieze și iarăși să înceapă a-și vărsa otrava asupra noastră. Să ne întrebăm, unde am găsi un astfel de loc, o societate, o odaie, un colțisor cât de retras, chiar și o mănăstire părăsită, unde să nu fie calumniatori, cari evlavia o numesc fătărnicie, umilinta lășitate, curățenia inimii ignoranță și cari pe cei mai admirabili oameni să nu-i încurce în vorbe slabe? O, limbi aprinse de focul iadului! În voi este un foc infernal, care

deși nu arde, dar vestejește floarea cea mai frumoasă din lume: *cinștea și numele bun al omului de caracter.*

Îngăduiți-mi deci, ca pe aceste limbi spurcate și rele să le biciuiesc astăzi cu toată rîvna și puterea dului meu; ascultați-mă cu luare aminte, ca să învățați a urî și a vă îngrețoșa de păcatul urît al bărtelii.

În adevăr, este o interesantă conțelegere între nenumăratele conflicte dintre oameni: toți recunosc, că sânt muritori, tuturor li-e dragă viața și totuși fiecare caută neîncetat să găsească astfel de mijloace, cu ajutorul cărora își provoacă moartea înainte de vreme. Priviți numai la mulțimea de arme, săgeți, lănci, săbii, puști și tunuri, cari mereu se înmulțesc și se perfecționează, ca să poată cauza moarte sigură din depărtare ca și din apropiere. Ca și când cerul înnourat n'ar avea destule fulgere și trăsnete, trebuie să mai detune și oamenii de pe pământ. Sau, dacă vreți să vă minunați și mai mult, priviți asociația cealaltă, nu mai puțin curioasă, care are de scop să păzească viața cea cinștită și curată a bunilor cetățeni pacinici, pe cari oamenii cei răi zilnic caută să o distrugă cu ajutorul calumniei.

Limba cea rea a calumniatorului nu este oare și ea înarmată cu toate armele cele crude și ucigătoare, cu care e provăzută o oaste dușmană, ce se apropie de noi? Da este și omul aproape nu ar crede, dacă nu l-ar întâri în credință Duhul sfânt. Căci zice psalmistul: „Scos-au limbile sale, ca săgețile;

*) P. Maurilius Leonard (1676—1751) a fost un preot italian renumit ca misionar și predicator celebru. Predica de față am tradus-o din volumul său „Cuvântări sfinte pentru Postul cel mare” și o recomand spre citire tuturor, cărora le cade în mână această revistă, mai ales din motivul, că noi Românii încă sântem în mare măsură atinși de păcatul calumniei. Despre aceasta ne putem convinge foarte ușor, toți cei cari urmărăm cu luare aminte manifestările vieții noastre publice — sociale, culturale și politice — din timpul mai recent. Traducătorul.

fără vină în fața justiției maghiare, poate să rostească cuvintele lui Dante: „Lăsați ori ce nădejde!“... Am alarmat lumea cu nedreptățile, ce ni-se fac. O singură dată am văzut oameni cu totul nevinovați trași înaintea judecății bătrânilor noștri și ne-am cutremurat de neîndurarea, cu care aceștia au pronunțat o sentință, care va rămânea o pată neștearsă în istoria vieții noastre publice. Judecătorul ungur te califică de trădător de patrie, te închide o lună, un an, doi și apoi te reabilitează. Ai noștri au declarat dintr'odată moartea celei mai credincioase sentințele.

Acestea sunt pildele, pe cari ni le dau astăzi bătrânii noștri? Ce putem noi imita din toată acțiunea asta disgustătoare, ale cărei fire de intrigă au trecut peste granițele ce despart un neam în două părți? Ce pilde putem lua noi tinerii dela cei cari patronează o acțiune de distrugere, dela aceia, carl, fără a se gândi că sunt răspunzători în fața istoriei, alimentează lupta între frați? Cari stăruiesc cu atâta îndărătnicie pe lângă un neadevăr?

Dacă astăzi sunt câți-va nemulțumiți, mâne vom vedea întreg poporul despărțit în două tabere. De ce? Pentru că cutare fruntaș s'a simțit jignit în ambiția lui de mare om de stat, când i s'a spus că n'a făcut tot ce putea face pentru binele acestui neam! Pentru că vreo câțiva oameni de bine au avut îndrăsneala să arate că astăzi mijloacele de luptă s'au schimbat, că astăzi din simplu discurs nu-l mai îndreptățește pe cineva să-și ia aere de conducător al destinului unui popor întreg.

Ce ne facem noi, pe cari mamele noastre ne-au adormit la sânul lor, cântându-ne doina lui Lucaciu, cărora mamele noastre ne-au împreunat cu

evlavie mâinile în fața icoanei și ne-au învățat să rostim, atunci când nu știam să ne dăm seama de nimica: „Scapă-i, Doamne pe mucenicii noștri de urgia dușmanului!“ — Ce ne facem noi, cari vedem că în numele lui Lucaciu se dă astăzi lupta pentru răspândirea unei calomnii, pentru dărîmarea unei cetăți, care ne-a fost și ne este scumpă?

Pentru ce vin astăzi acești oameni să ne clatine temelia sufletului nostru? Pentru ce ne fac să ne împrietinim cu gândul că rugăciunea aceia caldă, curată, pornită din suflet nevinovat a fost totuși rostită pentru un om și nu pentru un erou? Gândul acesta ne întunecă rând pe rând atâtea credințe, atâtea gânduri luminoase: comoara sfântă a copilăriei curate, izvorul nostru nesecat de îndemnuri. Comoara, pe care nimenea n'are dreptul să ne-o răpească, pe care vrem s'o lăsăm și noi moștenire altora.

Își dau seama bătrânii conducători ai luptei dintre frați de răul ce-l fac?

Astfel de pilde să urmăm? Nu. Vom smulge mai bine din sufletele noastre icoanele, la cari ne-am închinat, vom innăbuși glasul copilăriei senine și, dacă bătrânii noștri nu vor să ne dea pilde de iubire de adevăr, de eroism și bărbăție, le vom căuta acestea la bătrânii din alte vremuri, cari de veacuri își dorm somnul, cari ne-au spus „că cel ce prin clevetire și ascunse vorbe moartea fratelui încearcă a aduce, vinovat este morței!“

Duplicitatea lui Kossuth Hotărârea partidului justhist de-a porni lupta parlamentară pentru votul universal cu prilejul discuției reformelor legii despre apărarea țării — declarând *iunctim*-ul între legea aceasta și votul

universal — e viu discutată de presa ungu-rească.

„Budapest“, organul partidului Kossuthist, publică chiar un articol de fond în care aprobă hotărârea partidului justhist, declarând:

„Guvernul să respecte acordul ca înainte de toate să se întrunească noul parlament al noului vot universal și, dacă trebuie, și secret, ca apoi acest parlament să rezolve marile chestii economice și politice... *Asupra lor să hotărască adevăratul popor și nu ceata celor pușini îmbătați de rachiu...*“

Membrii partidului Kossuthist, pentru a recâștiga măcar în parte popularitatea pierdută în urma duplicității lor politice, grăbesc a răspândi șovonul că expunerile aceste congruează și cu vederile șefului de partid Kossuth. Incercarea aceasta de a reabilita pe fiul tatălui său rămâne însă zadarnică, pentru că Kossuth în repetite rânduri s'a declarat împotriva votului universal. De altă parte, însă, chiar „Bud. Hirlap“ vine să desvălească din nou duplicitatea lui Kossuth.

„Foarte bine! — scrie „B. H-p.“ — Să înceapă lupta. Să vedem cine stau alături de Justh, Kristóffy, Bokányi, Sándor Pál, Aurel Vlad, — și cine stau alături de Apponyi, Andrássy, Kossuth și Tisza...“

Mai trebuie altă dovadă?

Alegerile din România. Eri s'au terminat, cu alegerile la colegiul II de Senat, alegerile pentru Corpurile legiuitoare române. Urmează să se mai facă balotajile.

La alegerile de eri, dintre 50 de mandate, guvernul a câștigat 42, opoziția unită 5, iar în 3 locuri s'au declarat balotaj.

Miercuri s'au făcut alegerile de balotaj pentru 8 locuri la colegiul I de Cameră. Au fost aleși 7 guvernamentali și 1 liberal.

Prin urmare, la colegiul I de Cameră opoziția unită are acum 14 reprezentanți, iar guvernul 61. Situația generală pentru cameră e astăzi: 155 guvernamentali, 20 opozați și 8 balotajii.

dinții lor sunt arme și sulite, iar limba lor e sabie ascuțită.“ (Psalm LVI. 5).

Așa dar nu-i mirare, că în zilele noastre calumniile sânt atât de dese și de ușoare. A bărfii astăzi, e tot așa de ușor, ca a vorbi. Și cu atât mai vartos, cu cât calumniatorii de azi nu folosesc armele, ca să atace fățiș, ci ei năvălesc asupra dușmanului dela spate, ca trădătorii, dupăcum trădătorii și sunt... Căci, precum sluga nu cutează să calumnieze stăpânul său în față și precum șarpele mușcă în ascuns, astfel și calumniatorul lovește din dos, pe sub ascuns și rănește numai pe cei, cari nu sunt de față. Te atacă din tufă, ca tâlharul cel laș, te mușcă pe nesimțite și dispăre, ca șarpele cel veninos. Da pentru că calumniatorii, au mai mult limbă, decât inimă. În loc să ia lupta pe față, arătându-i greșelile omului cu dragoste și bună voință, ei preferă, ca în față să-l lingusească și să-l preamărească, pentru că în absența lui cu atât mai adânc să-l străpungă cu săgețile limbii lor.

Sau cum foarte bine zice despre ei lov înțeleptul; „Iar când m'am depărtat dintre dânșii, atunci au început a mă calumnia“. (lov. XIX. 18).

Cunoscând acum tactica cea mișească a bărfitorilor, cari în ascuns și din depărtare ne rănesc, să vedem cât de ușor își aruncă săgețile. Fără îndoială, calumniatorul se poate asemăna cu monstrul acela înfricoșat, care i-s'a arătat lui Daniil Proorocul și care avea trei rânduri de dinți uriași. Pentru că și dinții calumniatorului par a fi astfel așezați, ca cu o singură mușcătură să cauzeze mai multe

răni. Și neconținut și-i ascuțește, ca să muște din cinstea deaproapelui și ca să întunece faptele cele frumoase ale celor mai distinși și mai vrednici bărbați, aci tăgăduindu-le, aci tălmăcindu-le, sau chiar virtuțile lor înfățișându-le ca păcate. Căci nu-i nimic mai ușor, decât a da lovitura de moarte cinstei deaproapelui nostru, Calumniatorul se folosește în acest scop de toate mădulările trupului său. „Clipește cu ochii, calcă cu piciorul, amenință cu degetul, iscodește ceva rău din inima sa vicleană, și în toată vremea samănă zizanie“. (Pilde VI. 13—14).

În fața acestora, pentru a nu cădea în păcatul calumniei, s'ar părea că mai bine este omului să tacă. Dar mai încet cu tăcerea, pentru că nici cu ea nu sântem în deplină siguranță. Tăcerea încă are dinți și adeseori ea mai rău sfârtică cinstea și renumele, decât însuș calumnierea. În chipul acesta strică, de pildă, diregătorii cei mai înalți subalternilor săi, față de cari nutresc antipatie. Laudă pe un astfel de subaltern înaintea mai marelui său, care-l urește, scoate-i la iveală înțelepciunea, curățenia inimii, tăria, caracterul și destoinicia în conducerea afacerilor sale, și te asiguri, că șeful nu-ți va răspunde, în ton disprețuitor, că ești greșit informat sau că dânsul îl cunoaște mai bine. Nu, pentru că un astfel de răspuns pretinde conștiință, care lui îi lipsește. Îți va răspunde însă: prin tăcere. Și până ce tu-i vorbești el privește pe fereastră, se uită la plafon, ridică din umeri sau dă din cap. Sau cum observă Sf. Ioan Gură de aur: Precum preotul Zaharia, amuțind, prin tăce-

rea sa mai puternic a vorbit, decât cu cel mai tare glas, deoarece a dat de știre poporului, că sub vălul acestei muțenii zace o taină mare și ascunsă, tot astfel despre necinstirea cuiva mai mult zic unii prin tăcerea lor, decât cât bine ar fi putut să spună despre dânsul toți oratorii din lume. Acești bărfitori muți nu se pot asemăna cu tigrii, cari sfârtică prada, ci cu căței, cari mușcă fără să latre și cu viperele cari ne mușcă fără să le simțim sau să le auzim mersul.

„Slavă Domnului — auzim pe unii zicând — că eu nu sânt dintre aceștia; eu laud pe tot omul, pe care-l laudă alții; și cu toate că-l laud ceva mai rece, mai rezervat, dar în sfârșit totuși îl laud“. — Eu zic însă, că, lauda aceasta, dreaptă dar rece, încă are dinți, cari tocmai așa știrbesc renumele deaproapelui, ca și tăcerea sau calumnia. Cei cari astfel laudă, o fac numai ca să nu se facă pe sine de rușine tăcând și ca prin lauda lor rece mai tare să batjocorească. Aceștia sânt șerpi, cari bucură ar mușca, dar n'ar voi să rămână semn după mușcătura lor. Noi știm însă proverbul înțeleptului grec, care zice: „Mai urât lucru este a lauda rece și cu gura pe jumătate, decât a batjocori cu vorbe grele și aprinse“.

Un alt soi de calumniatori sânt ca șerpii aceia cu capul alb, cari nu au dinți și cari încet, pe nesimțite învenineză prada cu balele gurii lor. Aceștia încep a grămădi pe om cu laude și preamăriri nesfârșite și apoi cu un singur „dar...“ strică tot ce au spus mai înainte. „O, ce femeie onorabilă! Ce soție bună! Ce mamă de model! Ce inteligentă viie, ce înfățișare

Ședința comisiei bugetare a Reichsrathului. Comisia bugetară a Reichsrathului austriac a luat în ședința dela 9 Martie în discuție rubricile bugetare, referitoare la consiliul de miniștri și curtea administrativă.

S'a cerut din partea deputaților Schilling și Kramarz desființarea curții și descentralizarea administrației și a conducerii căilor ferate.

Ministrul președinte Blenerth în răspunsul său dat acestor vorbiri a declarat, că reformele promise în programul guvernului se vor îndeplini fiind pe rând așa că nu este oportun să se arate sentimente de neîncredere față de guvern.

A mai spus că guvernul vrea să micșoreze contrastele dintre diferitele naționalități și dacă este posibil să aducă deslegarea finală a chestiei de naționalități.

Va depune, în timpul cel mai scurt pe biroul Camerei proiectul reformei administrative, care, crede, că va mulțumi dorințele tuturor. Guvernul se ocupă serios și cu reformele la conducerea căilor ferate.

Ajurnarea șaborului croat. Situația critică din șaborul croat cont nuă să se mențină și presupunerile ziarului „Obzor” se adevăresc, căci de fapt partidul din dreapta și partidul lui Starčević au făcut repetite încercări de a fuziona — deși până acum fără de nici un rezultat. Fiindcă se crede în general, că banul după ce va trece prin Camera legea despre regu ar-a salariului învățătorilor, va ajurna parlamentul pentru vreme mai îndelungată, și fiindcă se presupune că nu va mai fi convocat, coaliția sârbă croată face de pe acum pregătirile viitoarelor alegeri.

Socialiștii în 15 Martie. Cu prilejul zilei de 15 Martie, ziua în care s'a născut „libertatea ungurească”, partidul social-democrat din Budapesta va organiza o mare întrunire în fața statuei lui Petőfi, pentru a protesta împotriva spiritului de reacțiune ce stăpânește guvernele ungurești și a face propagandă pentru votul universal.

In chestie personală.

Aflu că hărțuielile, pe cari nu-mi mai aduc aminte unde li-am lăsat la plecarea mea la temniță, după două luni și jumătate au înaintat până la punctul chestiei mele personale de astă primăvară. În numărul dela 8 Martie al ziarului „Românul”, văd într'adevăr că d. Goldiș, atins de-o observație a „Tribunei” reîmprospătează cu un mare lux de amănunte, pagina asta a epiclelor lupte de astă primăvară. Nu știu dacă este cumva și vre-un alt interes, în afară de cel personal al dlui Goldiș, căruia eu îi cred bucuros că nu e „asasin”, — să reediteze aceasta — „candidare odioasă”, cum prea gentil o numește. Cancanurile și urile pe cari le povestește acum pe larg, pe mine nu mă mai interesează. M'am scârbit odată adânc și nu voiesc să încerc sentimentul acesta de desgust și mai departe. Adversarii mei politici au împins ura lor contra mea pe terenul unor înverșunate atacuri personale. Eu mi-am luat, pe cale calvarească, satisfacție pentru acestea. Iar o judecată imparțială și obiectivă asupra activității și conduitei mele politice, ar fi totuși injust să se ceară dela dușmanii mei personali. Un cuvânt, care m'a îndemnat și pe mine să nu mă fac judecătorul lor. N'am scris nici unul dintre articolele cari au pricinuit susceptibilitățile actuale. (Afară de câteva observări asupra alegerilor congregaționale din Arad, cari de asemeni au fost incriminate). Fac declarația aceasta, nu ca o disolidarizare cu amicii mei, ci ca să nu se spună că în campania asta ar fi amestecate și motivele unor răsbunări personale.

Vin dintre zidurile temniței, dela suferințe, cari curățesc, înaltă și iartă. Eu am iertat tot, ierte și alții dacă

pot și au ce, căci cu recriminări, intrigi și uri nu vom duce cauza națională înainte.

Arad, 10 Martie 1911.

Sever Bocu,
redactor la „Tribuna“.

Până unde mergeți, domnilor?

„Libertatea” din Orăștie ce ne sosește azi scrie sub titlul de sus următoarele:

Privim speriați de luni de zile la o respingătoare ceartă între o mare de fruntași români, ceartă ce o duc în jurul întrebării aruncate în chip ușuratec în vânt, că oare confracții dela „Tribuna” nu au cumva printre ei ori la spatele lor și niște oameni *dușmani ai partidului nostru național*, ori chiar „vânduți” dușmanului din afară? Unii mai porniți, o spun că da, ei așa cred (dar nu văd, nici dovedi nu pot!) că cei dela „Tribuna” sânt nu unu doi, ci gruparea întreagă niște oameni ori vânduți străinilor, ori — gata a se vinde! De aci apoi, luându-și curaj unii dela alții, tot mai mult se ridică cei ce cutează a lovi în „Tribuna”, fiindcă și ea în mulți a lovit, încât acum abia își poate ținea spatele la câte capătă!

Nu ne privește. Nu ne facem apărători ai „Tribunei”. Ea are o gardă de scriitori așa de meșteri în jurul ei, că o știu aceia apăra și fără avocat.

Ce face să ne ridicăm și noi cuvântul, e însă gradul de nebunie cu care vedem că a ajuns a se duce aceasta luptă turbată între frați! Așa că ducătorii luptei contra „Tribunei” nu se mai mărginesc a ponegri unu doi dela „Tribuna” ori dela spatele ei ci încep a trage mizerabilul vâl și asupra tuturor celor ce scriu le ea, fie și numai la parte literară!

Așa de pildă „Gazeta” dela 5 Martie n. are un nou articol contra „Tribunei”, în care, *printre alte nesocotințe*, dându-o direct „vândută” pe temeiul alor 19 puncte de învinuire — vine și întreabă:

„Colaboratorii literari ai „Tribunei”, dâni Octavian Goga, Ion Agârbiceanu și Dr. I. Lupaș, nu au de loc cunoștință despre nici una din faptele înșirate mai sus a proprietarilor Tribunei?”

„Nu cred numiți d-ni literați că — sânt datori față de numele dumnealor de oameni serioși și corecți” — etc.

cuceritoare! „Însă...” și acum vine „însă” — prea adeseori ă vede omul plimbându se pe colo și pe dincolo, cu cela și cu celalalt!”

Acest „însă” mai multă răutate conține și exprimă, decât câtă ar putea spune cel mai mincinos cleveitor. Iar acest fel de calumnie, care se ivește sub masca iubirii de aproapele și a naivității cinstite, mai ușor prinde și mai repede are efect, pentru că pe un astfel de bărfitor prefăcut, până-ce nu-l cunoaștem, îl credem pe cuvânt și-l considerăm de om cinstit.

Arătați-mi deci un păcat, în care să poată cădea omul mai ușor, ca în păcatul acesta al calumniei! Nu-mi veți putea arăta, pentru că calumnia are multe chipuri, pentru că se poate calumnia pe drept, se poate calumnia fals, se poate calumnia vorbind și se poate tăcând, se poate calumnia laudând și se poate batjocorind, se calumniază din înghâmfare, din invidie, din mânie, din răutate, ba chiar și din iubire față de de-aproapele. Și se calumniază peste tot locul; în salon, ca și în antișambra, în oficiu ca și în bucătărie, în piață, în prăvălie, în societăți, în adunări, ba chiar și în biserică. Și toate acestea pentru că se murdăresc cinstea altora!

Dar nu vă mâniați numai pe calumniatori, ci mâniați-vă și pe aceia cari nu-și țin de păcat să le asculte vorbele. Pentru că, iată declar, că nime n'ar cuteza să bârfească, dacă toți oamenii s'ar înțelege între sine să nu asculte nici o vorbă din gura calumniatorilor. Lucru stă însă tocmai dimpotrivă și de aceea sânt atâția calumniatori la tot pasul, pentru că toți îi ascultăm cu dragă inimă și ne bucurăm chiar de cele ce ne spun. Aceasta e cauza, că calumniatorii se înmulțesc în zilele noastre, așa de ușor, pentru că calumnia îi place și celui ce-o spune dar și celui ce-o ascultă, iar aceasta îi dă curaj calumniatorului, care bine știe, că venind tot cu nouă și nouă vesti bărfitoare, bine ticluite, oamenii îl ascultă cu multă plăcere și curiozitate.

Și e semnificativ, că calumniile le ascultă bucuros nu numai oamenii răi și imorali, cari la auzul lor simțesc o mângâiere, văzând că mai au tovarăși de păcate, ci le ascultă cu drag și oameni, cari altcum sânt cinstiți și morali. Pentru că dupăcum umbra scoate în relief colorile, tot asemenea și păcatele altora contribuiesc, ca să iasă la lumină virtuțile noastre și în mijlocul arapilor negrii un alb mai închis, încă pare ca zăpada

de alb. De aceea ascultăm toți calumniile despre alții și ne cade bine auzindu-le. Singură iubirea cea ade arată față cu de aproapele este în stare să îndepărteze acest nărav rău, această slăbiciune ușuratică ce-o manifestăm toți față de păcatul bărfelii. „Iubirea acopere mulțimea păcatelor”, zice sf. Petru (I. 4). Și precum calumnia scoate la suprafață toate greșelile, astfel iubirea le poate ascunde și tănui. Dar fiindcă lipsește iubirea, de aceea se calumniază toată lumea și mulți nevinovați au fost osândiți chiar pe urma vorbelor rele. Insuș Domnul nostru Iisus Christos, cel mai curat între nevinovați, a fost încărcat cu toate păcatele și crimele și a fost osândit de înșiși calumniatorii săi.

Păziți-vă așadar de mâna lui Dumnezeu nu numai voi bărfitorii, ci și voi cei cari îi ascultați cu plăcere.

Păziți-vă voi toți, cari îi căutați și-i rugați să vă spună vorbe rele despre alții și în sfârșit voi, cei cari cunoașteți viclenia calumniatorilor și nu vă deschideți buzele, ca să apărați pe cei calumniați!

Trad. de Gh. Tulbure.

(Capitolul final urmează).

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

Adecă, mă rog, nici mai mult nici mai puțin decât un început de a trage mizerabilul vâl al tradării și peste numele acestor prea cinstiți și luminați fii ai neamului, de cari abia în zeci de ani răsar în sinul unui popor ca al nostru, ca luceferi departe luminători!

Nu ni-l rușine nouă, oameni plini de patimi, buni glotași la tăciunari, să mergem cu nebunia noastră atât de departe?

Nu se gândește »Gazeta« și pomenitul ei scriitor, că prin astfel de articole revoltă mii de suflete cinstite românești, cari nu se pot lua după poveștii băbești, și nu se pot așa ușor desface de stima și iubirea lor față de niște scriitori distinși ca Goga, Agărbiceanu și Lupaș?

Și dacă acești trei bărbați, al căror suflet e mai curat ca aurul, nu s'au putut încredința că multa vorbărie vânturată în jurul »Tribunei« ar avea un temelie serios, care să-l facă și pe ei a se depărta de »Tribuna«, — lucru care au declarat cu atâta bărbăție, că-l vor face îndată ce s'ar încredința că măcar un pic de adevăr este în învinuirea de »tradare«, — dacă ei n'au găsit nimic ce i-ar face să se depărteze de acest organ național, — apoi acum încotro vrem s-o luăm peste câmp? Să ne apucăm și de ei, să-i facem dară și pe ei Români de nimica?

Dar la aceia nu se gândește scriitorul articolului din »Gazeta« și alții de aiurea, că chiar faptul că acești 3 domni acopăr cu pepturile lor »Tribuna«, ar trebui să fie destulă dovadă pentru orice Român cuminte, de a înceta cu birfele și a se pune fiecare pe lucru mai departe la locul său, să împlinim celelalte o mie de lipsuri și nevoi de care suferă bietul nostru neam! Și să fim pe pace, — câtă vreme cei trei literați, fala noastră, alături de dl. Dr. Oncu, de a cărui tînste și bun românism asemenea nu cutează nici eș mai înflăcărat vânturător de pleavă în marea harță ce să duce, să se atîngă, — nu se lăpădă de »Tribuna«, putem fi siguri, că acolo nu este pentru treburile noastre naționale nici o primădie!

Sau d-voastră învățați: să nu mai credem nimănui dintre cei mai curați bărbați ce avem? Nici dl. Dr. Lupaș, Oct. Goga, I. Agărbiceanu, nici dl. Dr. Oncu?

Dar atunci cui să mai credem? Că noi nu putem pune, cu nici un drept, nici pe alți Români mai presus în cinstea neamului decât pe aceștia?

Unde ne duceți, domnilor, prin nebuna aceasta harță, care totuși nu e lipsită de o bună porție de gelozii personale și de deșertăciune omească de a fi unul mai sus și mai falnic ca celălalt!

Protestăm în contra acestui fel de »muncă națională«. Și conjurăm pe toți bărbații noștri de cinste, și avem, har Domnului, zeci și sute, și în o tabără și în alta! — să încheie cât mai în grabă un armistițiu, în vremea căruia să încerce a încheia pacea mult dorită și pornirea la muncă cuminte de întărire, nu de pustiire națională!

Votarea recruților.

— Ședința Camerii. —

Proiectul despre contingentul recruților s'a primit astăzi în discuția generală. Se pare că opoziția într'adevăr își rezervă forțele de combatere pentru mai târziu, aducând pe tapet chestiunea votului universal.

Discuția generală care a durat abia două zile a fost lipsită de interes. Abia ședința de azi a adus oarecare animație în discuție. A luat cuvântul ministrul de războiu Hazay pentru a face și câteva declarații cari au gădilit vanitatea națională a deputaților unguri.

Răspunzând oratorilor de până acum, constată că dacă între ofițeri nu este un număr de ofițeri unguri corespunzător cotei, cauza e că ofițerii unguri nu prea sânt în stare să facă examenele cerute.

A declarat apoi că a luat măsuri ca pe viitor la concentrări (manevre) să se țină seamă de dorința celor chemați la arme și, întru cât se poate, rezerviștilor să li se îngăduie să-și facă manevrele în anotimpul când îl vor ei. A promis apoi că la fixarea impozitului pentru scutirea dela serviciul militar se va observa principiul progresivității și că se vor introduce și alte reforme practice.

Intre aplauze generale, declară apoi că în ce privește cunoștința limbii ungurești a ofițerilor din statul major sântem în deplin progres și în curînd nu va mai fi ofițer de stat major care să nu știe ungurește. Tot așa a fost aplaudată declarația că se va da o mai mare atențiune honvezimii decât armatei comune, sporindu-se contingentul honvezimii dela 12.500 la 25.000.

După ministrul Hazay a luat cuvântul raportorul baronul Solymossy Ödön, apoi s'a procedat la votare. Proiectul a fost primit cu mare majoritate și s'a trecut la discuția pe articole, primindu-se fără modificări.

Programul de muncă al camerei.

Îndată după votarea proiectului despre contingentul recruților, guvernul va prezenta proiectul de buget pe 1911. Deodată cu acest proiect, ministrul de honvezime va depune pe birourile camerei proiectele despre reforma apărării țării și codul penal militar, în a căror discuție se va intra îndată după votarea bugetului.

Cum opoziția nu va obstrua nici bugetul, se crede că cel mult la începutul lui Aprilie se va putea intra în discuția proiectelor militare, când opoziția va porni o luptă mai violentă.

O nouă obstrucție.

Fracțiunea de sub șefia lui Justh își adună forțele pentru noua obstrucție ce are de gând s'o pornească în interesul votului universal. Justh a făcut în chestia aceasta următoarele declarații:

„A sosit vremea ca ministrul-președinte să facă declarații hotărîte și sincere în chestia votului universal. Declarațiile lui de până acum au fost prea generale și atât de neprecizate încât nu exclud nici vederile contelui Tisza. Vom încerca să obținem aceste declarații la discuția bugetului și, dacă nu vom reuși, la discuția reformelor militare.

Chestiunea aceasta va stârni emoții mari și noi vom lupta cu toată puterea împotriva proiectelor, dacă ministrul-președinte nu va declara că până la un termen fix va prezenta camerei proiectul despre votul universal, egal și secret. Alegerile din urmă au dovedit în de ajuns că actuala noastră lege electorală e o rușine“.

Se crede că acțiunea justhiștilor va fi secundată și de mai mulți membri ai partidului kossuthist.

Rezultatele numărătoarei populațiunii bănățene.

Pretutindeni în ținuturile locuite de Români avem să înregistrăm reușita frumoasă a sporului populației noastre față de neamurile străine de cari sântem înconjurați. N'au folosit nimic volniciile de tot felul de pe vremea numărătoarei, prin cari se tinea reducerea noastră ca număr, căci am ieșit biruitori în toate părțile. După Bihor și Maramurăș, unde Românii s'au înmulțit în număr însemnat, primim aceleaș știri și dela Românii din Bănat și faptul acesta ne întărește mereu nădejdea că visul izbândirii luptei ce purtăm pentru drepturile noastre se va împlini. Prin mândria noastră de Români am dat lumii dovezi că sânt zădărnice orice opintiri de a amuți glasul de chemare la datorință și de data asta am spulberat minciuna oficială care tinea să tăgăduiască chiar existența noastră ca neam. Am zădărnicit și așteptările șovine, cari dela numărătoarea anului acestuia așteptau împlinirea Ungariei mari unitare, căci din rapoartele statistice cari se studiază încă, se desprinde icoana adevărată — și pentru ei atât de tristă — a realității. După acest fiasco nu le rămâne decât să bată în retragere și accentele duioase în cari zierele u gurești cântă de îngroparea maghiarizării naționalităților din Ungaria, ne trezesc cel mult un zîmbet de compătimire sau de dispreț. Isbânda care am repurtat-o acum va trece în șirul întâmplărilor celor mai de seamă din viața noastră ca popor căci de data aceasta ni-se pregătea cea mai odioasă cursă ce sta gata să ne înghită și de unde pentru noi nu mai era nici o scăpare în viitor.

Numai așa ne putem explica caraghioasele măsuri de maghiarizare a numirilor localităților din ținuturile locuite de naționalități, cari aveau să fie o pregătire a drumului pentru opera distructivă ce ne aștepta și tot de numărătoarea anului acestuia — după cum ne-o mărturisă chiar ieri un ziar guvernamental — era condiționată și încorporarea în lege a votului universal, egal și secret prin care stăpânirea urmărește acelaș joc meschin de a asigura supremația claselor privilegiate și a intelectualității ungurești față de naționalități.

Cu această isbândă am dat și dovada cea mai frumoasă a conștiinței naționale și am arătat că sântem un element cu drepturi la viață care reprezintă o greutate în cumpăna rânduvelilor acestei țări.

Deși nu avem la îndemână completele raporturi numerice ale numărătoarei din Bănat, dăm loc raportului din comitatul Timiș, după cum urmează:

În rezultatul numărătoarei comitatului Timiș, ne-am înșelat ca și în cel al celor mai multe comitate din țară. Sporul populației din centru abia atinge cifra de 1763 de suflete. Considerând apoi că comuna Mehala a fost încorporată Timișoarei abea acum un an și detragând numărul locuitorilor ei (6188) din rezultatele numărătoarei din 1900 sporul populației din oraș scade la 2.30% ceea ce de asemenea e foarte puțin căci dela 1880 până la 1890 populația se înmulțise cu 10.1 iar dela 1890 până la 1900 cu 5.6%.

Rezultatul puțin îmbucurător al numărătoarei se explică prin imigrarea în masă a populației, căci în cei zece ani din urmă au plecat 28309 oameni, dintre cari numai șapte mii o sută trezeci și șapte s'au întors înapoi. Scăderea se semnalează mai ales între Șvabi cari pe unele locuri sânt în decadentă și pe lângă

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „

CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăcere în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

asta le mai revine 70% dintre emigranți. În cercul Vinga populația a scăzut îngrozitor (74%) în Aradul-nou (21%). În 1900 populația întregului comitat — fără de Mehala era 390.216, iar acum cu Mehala împreună 398.167.

Pentru a da o iconă a sporului din anul acesta față de număratoarea din 1900, dăm din fiecare cerc cifrele de mai jos, alăturând în paranteze cele vechi: Centrul 46349 (45382), Vinga 34050 (36615), Aradul-nou 30820 (34559), Lipova 34820 (34575), Recaș 35826 (34878), Buziaș 35648 (35166), Ciacova 30368 (30621), Deta 28379 (27226), Vârșet 36914 (36200), Biserica-Albă 37200 (33599), Cubin 35178 (31700), Biserica-Albă centru 10092 (9695).

Românii și clasa intelectuală din Bucovina.

— Notițe statistice. —

II*)

În strânsă legătură cu tribunalele stau notarii și avocații. Interesant este, că la notarii noi Românii avem majoritatea relativă. Și anume: Români 8, Evrei 4, străini 9, în total 21.

Notarii „străini” se repartizează astfel: 4 Poloni, 2 Ruteni, 2 Nemți și 1 Armean. Cu toate că majoritatea relativă o au Românii, totuși președintele camerei notariale este un Polon; și Polonii sunt numai jumătate câți ai noștri și tot atâția câți Ovreii. Faptul, că numai un străin a putut fi ales președinte, e destul de trist și o dovadă destul de eclatantă pentru năzuința străinilor de a ocupa posturile conducătoare, cari cu dreptul s'ar cuveni Românilor.

Acuma urmează o stare socială, care este cea mai aptă pentru caracterul rasei ovreiești: Advocatura, pe lângă că e o profesiune liberă, ea totodată are avantajul, că la ea nu există avansament. Ovreul, dacă și ajunge în alte ramuri ale clasei intelectuale, în ramuri cu cari este îmbinat un salariu fix și un avansament ordinar, el greu înaintea în ranguri mai înalte, deoarece firea nu și-o poate schimba într'atâta, încât să se desbrace de apucăturile sale. Efectul acestui adevăr este o bănuială și o neîncredere generală, care se potentează câte odată așa de tare, încât Ovreul la unele oficii nici nu este admis. Dovezi pentru această aserțiune se vor găsi în unele din tablourile viitoare. Advocatura fiind o profesiune aproape cu totul independentă, condece și conștiinței celei mai laxe să tragă folos din ea. Aici este terenul cel mai potrivit pentru ca firea ovreiască, să-și joace mendrele ei în toată forma posibilă. Tabloul care urmează arată într'adevăr cifre înspăimântătoare, cari însă se explică ușor din cele până acum spuse. Deosebit de interesant este felul cum au căpățuit și ocupat Ovreii în decursul timpului această profesiune liberă, de aceea va urma întâi un tablou cronologic, care va arăta, în ce măsură a crescut cifra avocaților ovreii dela anul 1865 încoace: în anul 1865: 10 creștini, 2 evrei (total 12); în anul 1870: 15 creștini, 8 evrei (total 23); în 1880: 9 creștini, 18 evrei (total 27); în 1890: 11 creștini, 45 evrei (total 56); în 1900: 14 creștini, 82 evrei (total 96).

Tabloul acesta îl iau din scrierea pseudonimă: „La Roumanie et les Juifs par Verax”.

În anul 1910 avocații dau următorul tablou: Români 11, Evrei 136, străini 14, în total 161.

Tabloul de sus se poate împărți în două părți și anume partea întâia să cuprindă anii 1865 și 1870, iar partea a doua dela 1880 în-

inte. Mișcarea între anii 65 și 70 este destul de mare pentru un răstimp atât de mic. Vedem, că în total numărul avocaților aproape se dublează suindu-se dela 12 la 23. Creștinii sporesc relativ foarte puțin: dela 10 la 15, așadară numai pe jumătate, pe când Ovreii dela 2 la 8, ceea ce înseamnă de 4 ori pe atâta. În anul 1875 se deschide la Cernăuți universitatea. Ovreii năvălesc la ea și măcar că la 1880 sporesc avocații destul de modest, în total numărul lor este numai 27 față de 23 din anul 1870, dară acuma se vede ce schimbare se întâmplă în special cu cifrele Creștinilor și Ovreilor. Creștinii scad dela 15 la 9, Ovreii se urcă dela 8 la 18. Anul 1890 ni aduce o surpriză mare: pe când Creștinii sporesc numai cu 2 inși, Ovreii sporesc cu 27. Acest fapt este fără îndoială un rod al universalității de aici. Până la anul 1900 diferența între Creștini și Ovrei se face de tot mare: 82 de Ovrei față de 14 Creștini, ceea ce va să zică, de 6-ori atâția Ovrei, câți Creștini. Diferența între 1890 și 1900 este la Creștini 3, iar la Ovrei 37. Pentru anul 1910 am remarcat în tabloul IV și cifra Românilor. Vedem aici 11 Români și 14 Creștini de alte naționalități, așadară 25 Creștini în total față de 136 Ovrei. Diferența între Creștini și Ovrei arată numărul îngrozitor: 111, iar între Români și Ovrei 125.

Corespunzător acestor cifre se înățișează și camera avocaților: președintele este Ovreu, ambii săi locoțiitori sânt Ovrei, membrii comitetului, de toți șapte sânt Ovrei, cu o singură excepție, care este un Român. Prin ce minune a putut să se rătăcească și acesta pe aici, Dumnezeu o mai știe.

Consiliul disciplinar al avocaților se formează de 24 inși. Aici au încăput chiar 2 Creștini și anume un Polon în calitate de președinte și un Român în consiliu. Deci dară majoritatea covârșitoare este formată de 22 Ovrei. Firește, că acest fapt trebuie să te înspăimânte și să te îngreșeze și de aceea nu e minune dacă Românii și în genere Creștinii n'au nici o tragere de inimă spre starea de avocat. Ba încă mai mult, sânt cazuri cunoscute, în cari camera avocaților a respins dela praxă pe mai mulți creștini, foști judecători, pe motiv, că în Bucovina ar fi prea mulți avocați. Curios numai, că motivul acesta se induce numai când e vorba de Creștini, așa, că aceștia adese sânt necesități să-și deschidă praxa în alte părți afară de Bucovina și apoi abia să se mute încoace. În așa fel machinațiunile nu-i un lucru mic să-ți părăsești familia și vatra, să porți două gospodării, să te strămuți cu toată cancelaria și personalul ei înapoi, și iarăși să-ți deschizi praxa fără ca să te vâri în datorii considerabile.

Și aici este foarte instructiv să privim numărul avocaților Români și Ovrei în raport cu populația. Iată:

1. Un avocat Român vine pe 20.820 de suflete de Români.

2. Un avocat Ovreu vine pe 712 Ovrei.

Și-apoi să se mai caine cineva, că Românii produc prea multă inteligență?

I. E. Toroușiu.

Dintr'o scrisoare.

— Școala de fete din Arad*).

E singura care mi-a rămas în minte, ca o pată murdară pe care încerc, cu multe eforturi, să o îndepărtez de pe curata pânză a amintirilor, în care Aradul românesc mi-a prins frumoase și măndre imagini. Și mă întreb cum se poate, ca atâția iubitori de bine și frumos, se las grei când e vorba de cea mai iminentă necesitate, Zidirea unui local de școală, cum se cade. E aproape de neînțeles, o lăncezire așa de groasă, tocmai în cazul acesta și într'o împrejurare ajutată de cel mai fericit concurs al întâmplărilor. Reuniunea voastră, a femeilor din Arad, și splendidă, aproape unica activitate în felul acesta la noi, poate servi de exemplu și stimulent multora. Rezultatul material obținut în așa de scurtă vreme și care atinge o sumă considerabilă grație sprijinului princiar al marelui mecenat Stroescu, care mai înainte de toți a apreciat cum se cuvine munca voastră frumoasă, vă permite în dragă voie începerea zidirii. Incepeți dar și nu mai stați pe gânduri. Greutăți poate sânt și vor mai fi, dar nu-mi pot închipui că celce a intrat odată în localul actual al școlii de fete, dela voi, să aibă siabiciunea a șovăi, în fața oricărei piedici. Trebuie toate înăturate, pentru că tot tembelăcul acesta în cazul vostru, e o crimă. Eu nu mi-aș închiide copila în zidurile școlii ce am văzut-o la Arad, de ași ști că nu mai vede învățătura cu ochii. Pereții aceia umezi, padimentele acele cu bureți, întunecimea dormitorului și a sălilor de studiu, odățele acelea scunde și întregă atmosfera acea grozavă de mucegaiu și egrasie ca de pivniță mă urmărește și acum, ca și când ași fi ieșit dintr'una din subteranele Romei, în care se prăpădeau credincioșii ascunși să asculte predicile creștinismului. Ce folos că în interiorul acesta mizerabil o mână de profesoare, își dau toată silința să fie la înălțimea chemării lor. Ele singure poate, cu munca lor cinstită, credă sunt îndemnul care mai aduce la școala din Arad câteva eleve.

În colo, existența elevelor într'un astfel de local este un adevărat chin, ca să nu zic un prielic prielie pentru reumatisme. Mă mir că autoritățile ministeriale sânt așa de îngăduitoare de data aceasta. Pentru asta, zic, mă mir că atâția oameni de bine, cei mai mulți părinți cu fete de vîrstă școlii, nu intervin să se accelereze zidirea noului local, pentru care voi Reuniunea ați muncit și munciți fără preget ca să strângeți ban peste ban. Suma ce o aveți e suficientă ca să începeți. Și opera aceasta, de superior ordin cultural, fiți sigure va fi desăvârșită cu noui ajutoare, care în nici un caz, nu v'ar lăsa să vă înecați aproape de mal.

Mă întreba într'o zi bogătașul X. Dar când se face odată școala dela Arad? Am dat și eu ceva acolo și spun drept, nu m'ași da îndărăt dela o nouă contribuție, căci se simte mare necesitatea unei școli ca lumea, în jurul acesta al nostru.

Iaca pe fetițele mele le-am trimis în Elveția, nu e vorba cu regret. Căci, aproape nu știu citi corect românește. Dar ca să le depărtez la Sibiu, mai bine le-am dus acolo unde și așa aveam de gând să le duc mai târziu. Mi-ar fi plăcut însă ca să le trimit mai conștiente de limba și literatura noastră, căci simt că afară de creșterea din casă, fatalmente totul e străin în ele.

Și să credeți voi, (convorbirea aceasta de astfel m'a și hotărât să vă scriu) multe contingente de fetițe în felul celor a lui X, pierdem noi pela vetrele școlilor străine, căci până mai căscăm noi una, și mai întindem de un picior și iar ne răsghindim, altul atâta focul și-și vede de treabă înainte. Ce afătaodire?

Face omul cum și cât poate. E vorba ca deocamdată în locul zidurilor acelor pe cari picură umezeala, să așezați altele, sănătoase, la soare, cu lumină, cât mai multă lumină. Nimenea nu cred că gândește la o școală de lux, se înțelege bine însă, că într'o casă nouă vrei și trebuie să începi și o viață mai bună. Astfel că ceva sa.ificii se vor impune. Dar sântem datori și va trebui să le facem atunci, ca să puteți alcătui învățământul mai complet și în primul rînd să înteneiați o școală de menagiu, după modelul celor din streinătate. În condițiile restrînse ale mijloacelor noastre, dar cu elemente bine pregătite. Să faceți din fetițele noastre viitoare femei de casă, modeste, inteligente și îndămănatice, să le prindă mâna la toate, să nu le fie nimic străin într'ale gospodăriei și să poată la timp să susție o conversație lipsită de banalități. Și nu știu cum, așa cum v'am văzut și v'am

*) Din scrisoarea unei trecătoare prin Arad.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei” Arad.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. — La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

cunoscut pe toate, inimoase și brave, simt că veți ajunge la țintă.

Cei în drept trebuie să se pătrundă și ei, cât de curând, de ideea imperioasă a unei schimbări în bine a școlii actuale și să pună temelii celei noi, cât de curând.

Trimiteți-mi numai decât, 500 bilete de loterie, ale Reuniunii voastre, celelalte le-am plasat și mi-se cer încă dela mulți, cărora le-am povestit și știu despre scopul loteriei. Eu le-am spus tuturor că tragerea va avea loc negreșit, la Rusalii.

Doresc, ca în a doua mea vizită la Arad, să privesc mulțumită, frontonul școlii noi, pentru care Vasile Stroescu, cel mai nobil Român, v'a trimis strălucitoare și incomparabilă pildă, de prețul ce trebuie să se puc, pe importanța culturală a unei astfel de școli, în părțile acestea. I. B.

Producțiunea teatrală din Bratei.

— Corespondență particulară. —

În 14 Ianuarie st. v. a. c. tinerețea română din Bratei și-a ținut obișnuita producțiune teatrală împreună cu joc, despre a cărui decurs dați-mi voie a vă comunica următoarele:

Mai de multe ori am auzit, că în Bratei s'au ținut producțiuni foarte reușite, dar eu până acum la nici una n'am putut lua parte și nici în foile noastre n'am citit vre-un raport despre decursul acelora, nu le-am dat nici o însemnătate. În anul acesta am fost invitat de mai mulți cunoscuți și mărturisesc sincer, că nu mi-a părut rău că am mers, căci am rămas deplin mulțumit în sufletul meu de ceea ce am auzit și văzut.

Producțiunea s'a început la orele 7 seară în localul școlii gr. or. din loc, unde încă înainte de vreme ne ademenea cântările dulci ale vestitei fanfare din Bratei.

Începutul s'a făcut prin „Marșul unirei“ executat cu mult simț de tinerețe. Bună impresiune a făcut cununa de fetițe drăgălașe în frumosul port săliștenesc, cari în lumina feerică a sării păreau niște zine din povești. Au fost mult admirate și laudate chiar și de străinii, cari au luat parte la producțiune. A urmat la punctul al doilea, un dialog despre beție, predat cu acurateță și cu mult efect de junii G. Manciu, George Mija și Ioan Fetean. În dialogul „Bărbatul și femeia“ s'a distins prin o predare naturală fetița Maria Tisa, care a obținut multe aplauze. La punctul 4 a urmat piesa „Tinerețe-nebunețe“ jucată cu multă pricepere de Ioan Andrei, George Funar și de Filomena Vlăduț și Vena Crișan. Punctul ultim a fost piesa comică „Țiganul la țig“ de iubitul nostru Emanuil Suci, care a fost predată cu atâta măiestrie și talent încât a stors admirația tuturor. Tânărul Ioan Andrei s'a întrecut de astădată pe sine însuși.

Atâta dibăcie și pricepere în a preda pe țiganul cu toate însușirile lui originale, numai la actori dacă am mai văzut. A și fost răsplătit cu multe și repetite aplauze. Aici trebuie să constat, că la toate producțiunile noastre de pe sate piesele celea mai gustate sunt ale Dui Suci. Poate domniile mai învățați decât mine, vor avea alte păreri, dar eu unul cred și zic, că d. Suci este cel mai natural și mai fidel interpret al țiganului nostru de pe Târnavă, pe care cu mult simț știe să ni-l prezinte în toată golătatea și originalitatea lui. Am ris din toată inima și rid acum, când îmi aduc aminte de vre-un pasaj din admirabilele piese ale dsale. Nu pot, decât să-l felicit, și să-i doresc, ca „să-i crească norocul, ca busuiocul“ ca să poată alunga cu admirabilele dsale piese răceala și posomorea ce domnește în viața noastră socială în multe părți.

După producțiunea teatrală a urmat mândrele noastre jocuri naționale. Călușeriul, Bătuța și Romana, toate predate cu deosebită dibăcie de tinerii Ivan Andrei, George Manciu, George Muntean, Ioan Festeon, George Mija și Dumitru Bărză.

Terminat și jocul acesta ne-am prins cu toții în o horă mândră și voioasă, adunându-ne toți și toate într-o conună frumoasă de jucători, cari să tot cântăm și să jucăm și să ne bucurăm. La ceasurile 12 s'a făcut pauză, mu-

zica ne-a delectat viu, iar noi ne-am așezat deabinele la mese întinse, cu lumini aprinse, cu plăcinte late, de voinici mâncate.

Și am fi tot stat la masă până la ziuă, dacă nu ne cuprindea un foc pe sub călcăie, ca să ne apucăm acuma oțeliți la joc. Și numai iată că sprintene fete se'nșiră la joc, în cercul cel mare al sălii, răsună muzica în cercul întins, și jocul se'ncepe puternic și aprins, până la ziuă albă.

Da, venise ziua albă pe noi, și nu voiam să credem că a trecut noaptea, nu ne puteam împăca cu ideea că petrecerea noastră animată să se sfârșească. Și dacă era după noi nici nu se sfârșea poate până seara, dar și-retul de „capel-maistru“ a strigat numai odată celorlalți: „Mo Sepica acuma muzica ciont!“ și cu acestea au dispărut unul câte unul și s'au făcut nevăzuți.

Nu m'am putut despărți de acești oameni prietenoși fără a ceda rugării lor de a mai petrece câteva momente împreună. Și nu pot încheia acest modest raport fără, ca să nu amintesc că cele mai frumoase însușiri le-am observat la Românii noștri din Bratei. Tinerețea este astfel organizată și condusă de parohul lor încât merită toată lauda, iar poporul este cumpătat, cuminte și ascultător de conducătorul său firesc.

Am văzut biserică și școală frumoasă, apoi o casă parohială, care ar face onoare ori cărei parohii — rânduială bună în sat — bună înțelegere între oameni — lucruri cari au întărit în minte convingerea, că aici se lucră cu mult zel și cu multă tragere de inimă pentru luminarea și mântuirea poporului.

Închei raportul meu cu acestea și vă zic vouă brătienilor tot înainte și la anul să ne vedem cu bine tot așa de veseli și de voioși, ca și în anul acesta. Un asistent.

Viața Japonezilor.

— Crearea spiritului național. —

— Fine. —

„Calea către aceasta este de sigur învățământul moștenit dela străbunii noștri împărătești, pentru ca să fie observat, indiferent, de descendenții ca și de supușii lor, de vîrstă ca și de timp. Este datoria noastră, ca cu toată inima și venerațiunea, de acord cu voi, supușii noștri, să putem ajunge cu toții la o aceeași virtute.“

În acest rescript abia se face aluziune la aceea ce noi înțelegem prin educațiune, și că în cea mai mare parte este exclusiv consacrat dezvoltării caracterului.

Pentru a ajunge la aceasta se profită de orice ocaziune, între cari este și sărbătoarea zilelor mari naționale. Acea de naștere a Împăratului este sărbătorită obligatoriu de toate școlile prin un program combinat de departamentul educațiunii, și ori de câte ori e posibil se identifică copii cu existența națională. După bătălia dela Tsushima 3000 de școlari au înaintat spre Togo între rânduri de soldați, iar manevrele anuale sunt așteptate de dânșii cu cea mai mare nerăbdare. Și astfel mărindu se, generația care se ridică se găsește din ce în ce mai mult în o atmosferă patriotică, cugetând național dacă nu monarhic, îmbrăcați în o haină astfel împregnată că chiar perspectiva unei morți imediate cu greu reușește să o pătrundă.

Instrucțiunea militară devine obligatorie în școlile medii, ceace ușurează formarea soldaților, aceștia cunoscând deja elementele instrucției și fiind pătrunși de spiritul disciplinei.

Formarea recruților nu începe ca ia noi odată cu înrolarea, căci de fapt instrucțiunea lor e o continuare a educației începută, când erau ceva mai mult decât copii, o îndrumare specială fiind îndreptată către virtuțile militare. Portretul suveranului și drapelul regimentului sânt privite cu un respect mai mult religios, și caută a se convinge că serviciul militar nu e o sarcină ci o onoare. Orice tendință de preponderare din partea unor corpuri speciale este desaprobată, spiritul de corp fiind substituit prin spiritul de armată, și rezultatul este o lipsă uluitoare de egoism și gelozie, cooperarea unităților fiind totul.

Spiritul astfel dezvoltat nu prezintă nici urme de militarism. Un simțământ admirabil de camaraderie există între armată și popor. Toate acestea se datoresc atmosferei de datorie și disciplină, în care trăiește Japonetul încă din copilăria lui, și este imposibil de conceput un sistem mai bine calculat, dacă este în întregime aplicat, care să producă o națiune unită prin patriotism și în același timp să fie scutită de inconveniențele militarismului.

Inconvenientul cel mai mare e necesitatea de a avea învățători cu un caracter înalt, ce cu greu se poate împăca cu salariile lor reduse, și e în- doelnic dacă se va putea menține pe culmea din trecut.

Rezultatele atinse uimesc lumea și sânt suficiente a dovedi aceea ce s'a putut face în mai puțin de 40 de ani de o națiune ce era un conglomerat de principate feudale, și aceasta datorită faptului că în mod reflectat copii au trăit în școală în o atmosferă de patriotism disciplinat. Nu fu bravura războinicilor vechilor timpuri ale Japoniei care-i făcură mărirea sa, și victoriile asupra Rușilor nu fură mai mult decât mântuirea unei arme făurite aproape de 40 de ani, de bărbați ale căror nume sânt acum aproape uitate, de oameni cari avură intuițiunea de a pricepe, că cu toate barierele vechi puse, națiunea trebuie să si impună ori o nouă disciplină ori să fie îmbucătățită. Și disciplina generală este care a adus Japonia la starea actuală de prosperitate.

Înainte izbucnirii ostilităților exista un partid foarte influent opus războiului, dar din momentul ce începu lupta fiecare părăsi opiniile sale personale și se aruncă din toată inima în vultarea luptei contra dușmanului.

Tot curajul din lume nu ar fi putut duce nici odată la succes forțele armate ale Japoniei, dacă îndărătul lor nu ar fi existat disciplina națiunii, disciplină ce readucea pe rezervești din nou sub drapel, când actul relativ de rechemare a oamenilor cari trecuse de limita de vîrstă a fost sancționat, disciplină care ținu presa și poporul în tăcere, de frică să nu auză inamicul, deși fiecare suflet din țară știa că un cuirasat fusese pierdut. Căutați originea acestei discipline, o veți găsi în neînsemnatele școli primare; acolo au fost semănați germeii victoriei.

(Buletinul Armatei și Marinei.)

Căpitan Gălășescu Victor.

INFORMATIUNI.

ARAD, 10 Martie n. 1911.

DI Sever Bocu — liber. Șefredactorul nostru, dl Sever Bocu, și-a împlinit cu ziua de azi osânda în pușcări Aradului și după două luni și jumătate de părăsire și izolare în lăcașul dreptății ungurești, a sosit azi în mijlocul nostru.

— **Pictura A. S. R. Prințesa Maria din România.** — Corespondentul nostru din Paris ne scrie:

„Printre expozanții cei mai iluștrii ai Societății artistice de amatori, a cărei inaugurare a avut loc alaltăieri în pavilionul Alcazar, figurează și A. S. R. Prințesa Maria de România, cu un tablou de cel mai gingaș efect decorativ. El înfățișează un mănunchiu de crini, de o factură fină și în același timp viguroasă. Am fost mai ales încântat de chipul original în care se prezintă florile: ele se pleacă ușurel pe tulpinele lor într-o învălmășeală pitorească, gata parcă să primească mângăierea vântului ce trece. În fundul cupei de petale sclipesc corolele galbene și catifelate. Coloritul e de o delicateță rară.

Alături de A. S. R. Prințesa Maria, mai expun contesa de Flandra, ducesa

de Vendome, prințesa de Ortians Bragança, marea ducesă Olga-Alexandrovici, A. A. L. L. I. I. archiducesa Maria-Josephe și archiducesa Maria-The-reza de Austria etc. etc.

Adaog că foarte mulți vizitatori staționează în fața pânzei A. S. R. Prințesa Maria, pe care o admiră cu cea mai spontană sinceritate.

— **Acțiunea de ajutoare a celor păgubiți prin potop.** Citim în „Drapelul“ din Lugoj: Marți d. m. a ținut sub prezidiul dlui prim-comite Dr. Z. Medve comitetul executiv al acțiunii de ajutorare a celor păgubiți prin cele două potopuri din părțile sudice ale comitatului Caraș-Severin, o ședință în care s'au stabilit principiile pe baza cărora are să se facă distribuția ajutoarelor adunate până acum. Până Sâmbătă, când va ține comitetul executiv o nouă ședință, se va termina elaboratorul pe baza acestor principii, care se va prezenta apoi ca propunere a comitetului executiv spre primire adunării mari a comitetului, constituit în scopul ajutorării celor păgubiți. Comitetul executiv în ședința sa de Sâmbătă, va fixa termenul convocării acestei adunări mari. Raportul către această adunare va conține toate momentele acțiunii, așa că publicul mare va fi însuși în situația a vedea lămurit în această materie.

În momentul ultim aflăm, că comitetul mare este convocat pe Sâmbătă, 11 Martie n., la ora 3 d. a. în sala din primul etaj al comitetului.

— **Schimbare în redacția «Românului».** Dl. Al. Negre-a distinsul foiletonist și zi-rist d'ese-mă al organului autorizat, a eș-it d'în redacția «Românului», și sa întors la București, părăsind pentru veci împărăția condeiu-lui.

— **„Lumina“ pentru fondul cultural.** »Lumina«, banca culturală dela Sibiu, a încheiat socotelile pe 1910, cu un câștig curat de 33.600 cor., din cari a dat 5% acționarilor, 23.500 cor., iar restul de 10.000 a dat 45% 4.500 consistorului pentru *Fondul cultural*.

Nu e mult deocamdată cât a putut da »Lumina«. Mulți din acționari însă nu-și ridică dividendă, ci o lasă și ei tot Fondului cultural, așa că acel fond primește deja 8—10.000 coroane și va primi tot mai mult!

— **Moartea d-rului Cristescu.** Din Rîmnicu-Sărat ni-se scrie: Doctorul Dimitrie Cristescu, fost senator, președintele consiliului județean, mare proprietar, ducându-se Marți să voteze, după ce a terminat, i-a venit deodată, rău.

Dus în casa dlui Al. Tătăranu, doctorul Cristescu a încetat din viață.

Moartea aceasta a produs o vie impresie în oraș.

— **Un caz rar.** Ni-se scrie: Inspectorul școlar din comitatul Cojocnei, cu prilejul vizitei sale din a doua jumătate a lunii Februarie l-a distins pe învățătorul Mihail Hurducaci din Sânpetru de Câmpie cu bine meritate laude pentru frumoasele rezultate ce a obținut în școală prin o luminată și stăruitoare muncă. A fost lăudat în special pentru progresele dovedite de școlari în învățarea limbii ungrești. Se știe că în comitatul Cojocnei bântuie un șovinism turbat din centru și că mânia administrației se descarcă cu deosebire asupra învățătorilor români. Date fiind aceste

stări, recunoștința de care s'a învrednicit dl Hurducaci din partea inspectorului constituie un caz rar. Dar noi mai știm că dsa e înzestrat cu toate calitățile necesare pentru a ne dovedi în școală progrese tot atât de frumoase și în învățarea limbii materne din partea școlarilor. Ne-am bucura dacă reputația hărniciei sale și-ar întemeia-o și pe astfel de progrese, căci noi întreit îl vom lauda atunci. I. R.

— **Atentat cu dinamită.** Din Deva se anunță, că împotriva economului Simion Bratu din Cujir s'a încercat un atentat cu dinamită. C'am cătră ziuă un necunoscut a spart geamul unei ferestri la casa, în care locuia Bratu și a aruncat în cameră dinamită, care a explodat momentan, nimicind întreg edificiul, din care nu a mai rămas doar pietrele de zid. Din întâmplare Bratu se afla în curte, unde avea ceva de lucru, în momentul explozării așa, că scopul făptuitorului a rămas nerealizat.

Făptuitorul a scăpat neobservat de nimeni. Se crede a fi un lucrător de fabrică, care a încercat în modul acesta să-și răzbune pentru faptul, că Bratu nu a voit să-i dea un împrumut cerut.

S'a deschis ancheta.

— **Rochia-pantalon în Arad.** Aradul a avut azi norocul de-a vedea în stradele lui prima rochie-pantalon. Noua modă, inaugurată de-o damă tânără a societății ungrești, a stîrnit o adevărată revoluție pe strada principală.

Lume multă s'a strîns în jurul îndrăzneței femi-niste și între risete, fluiertăuți și vorbe cu mai mult sau mai puțin spirit, a gonit-o de-alangul stradelor până s'a putut refugia sub o poartă.

— **»Agitator« achitat.** Dl Iacob Stoichescu din Teregova, membru congregațional al comitatului Caraș-Severin, judecat de tribunalul din Caransebeș la 6 luni temniță pentru »agitație«, a fost achitat Joi de curtea de apel din Timișoara.

— **Postul de medic-primar la spitalul comitatens din Lugoj.** Pentru ocuparea postului de medic-primar, secțiunea alienaților, devenit vacant prin moartea regretatului Dr. C. Ignea, se publică concurs cu termenul de 25 Martie n. Concursurile sânt a se prezenta la primcomitele comitatului Caraș-Severin, instruite în conformitate cu §. 9 articolul de lege I din 1883. Retribuția e 2600 cor. salar și 450 cor. de chirie.

— **Dl Ioan Banciu, casier al »Asociațiunii« din Sibiu,** cu scop de-a sprijini hărnicia Reuniune română de agricultură din comitatul Sibului, s'a înscris membru pe viață al ei cu taxa de 80 cor., plătită în 4 rate semestriale.

— **O călătorie îndrăzneată.** Alaltăeri a sosit în Santa Margherita Ligure un englez cu numele Hermann Lantz care plecase cu o luntre din Gothenburg încă în Iulie, anul trecut. Indrăznețul călător plecat cu luntrea sa peste lacul Zuider și de aci pe canale și râuri până a ajuns la mare; atingând orașele Amsterdam, Antwerpen, Paris, Marseille a intrat în marea mediterană și urmânduși calea în lungul țărmlui a ajuns San Remo și Genova. Lantz a făcut în subreda sa găoace un drum de treimiicincisute de chilometri. Pe aproape de Lyon, luptându-se cu valurile răscolite de un orcan puternic, era gata să se înnece căci luntrile de salvare nu se puteau apropia de el. Extaziat de reușita acestei călătorii îndrăznețului călător vrea să facă drumul până la marea neagră, trecând peste Spezia și marea de Messina până la Pireu și Constantinopol.

— **Scene tumultuoase în camera engleză.** Ședința dela 9 Martie a camerei engleze a

fost bogată în scene tumultuoase aranjate de opoziție.

Ședința a durat până a doua zi dimineată. Era la ordinea de zi discuția pe articolele a bugetului. Deja la primul articol unul dintre șefii opoziției Austin Chamberlain a înaintat o moțiune, cerând amânarea discuției. Secretarul de stat dela departamentul internelor Churchill a spus referitor la moțiune, că guvernul este în contra oricărei amânări, deoarece zace în interesul țării încheierea cât mai grabnică a discuției.

Opoziția a primit vorbirea secretarului cu huiduieli și vociferări, — inscenând obstrucția tehnică prin prezentarea la fiecă articol a moțiunii.

Voind să vorbească ministrul de interne, deputații opozanți l-au silit să renunțe prin larma internă ce-au provocat-o.

— **Specimene din corupția rusească.** În urma multelor abuzuri dela căile ferate rusești, făcându-se o anchetă amănunțită, au dat de urma unei mari escrocherii în gara Taskend unde șeful gării avea un adevărat harem de femei, vreo douăzeci și două, pe cari le susținea din banii statului. Pentru ochi lunei le luase ca servitoare și oficiane, plătindu-le bani grei, pe când de fapt nu aveau altceva de lucru decât să petreacă cu domnul șef, care împreună cu ceilalți oficiali luase parte și la mai multe spargerii, futuri în gară. Din pradă își reține întotdeauna rufăria și hainele femeiești, cari le dăruia odoarelor din haremul său. Șeful aranja și festivaluri în salele de așteptare ale gării, iar venitele le cheltuia împreună cu »oficianții« săi.

— **Părechea regală a Bulgariei la Viena.** Cu prilejul ultimei vizite a lui Ferdinand la Viena, — scrie Balkanska Tribuna — s'a făcut planul prezentării oficioase a reginei și prințului moștenitor bulgar curții imperiale din Viena. Prezentarea va avea loc pe la mijlocul lunii April.

— **Impăcați.** Dupăcum se anunță din Belgrad, regele Petru și prințul George, cari până acum nu trăiau în cele mai prietenești relații, — s'au împăcat. Prințul, care de vre-o patru luni nu și-a mai văzut părintele, ieri seară s'a prezentat la Conac, unde a rămas mai mult decât 1 oră în societatea regelui George.

Cât va ținea împăcarea, nu se poate prevedea.

— **Incendiu la cinematograf.** În localul unui cinematograf din orașul Abrantes, (Portugalia) a izbucnit în cursul unei reprezentațiuni un incendiu, care a mistuit întregul edificiu. Alarma dată a produs o panică de nedescris între privitori, cari sau aglomerat la ieșiri, strivindu-se reciproc.

După o telegramă din Lisabona sânt mai mulți morți și vre-o două sute răniți. Poliția a deschis anchetă pentru aflarea provenienței focului.

— **Un caz de telepatie.** În Graz trăia un bătrân despre care se știa că are avere, că este bogat, iar rudeniile știau și aceea, că are depuși la o bancă vre-o 11.637 cor. Murind Carol Ziffer, mare le-a fost mirarea rudeniilor, neaflând nici o para chioară în întreg domiciliul reposatului. Au căutat în stînga, au căutat în dreapta, dar înzadar. În acest timp, cazul începuse a interesa tot mai mult public așa că se formase o serie întreagă de glume la adresa moștenitorilor păcăliți. O femeie însă povestea la toate prilegiurile, că ia știe unde sânt ascunși banii, că aproape în toate nopțile îi visează, merge la ascușiș, îi numără și-i lasă tot acolo.

Hadady György

prăvălie renumită de specialități de modă pentru bărbați, Cluj—Kolozsvar, Mátyás-király-tér 14.

Recomandă articlii de modă pentru domni, pălării și albituri de-o execuție foarte fină. Specialist în articole de modă englezească.

Viziunile aceste au fost aduse la cunoștința moștenitorilor, cari se hotărâseră să facă o încercare cu femeia aceea extraordinară. O chemară la dânsii, ca să le arate locul visat. Ea le spuse la prima întâlnire, că banii sânt săpați în zid, și că zidul trebuie spart căci altfel nu se pot scoate.

Fiind condusă în apartament, Johanna Birschaum — așa se numia vizionara — a arătat un loc în zid, care fiind spart, s'a aflat biletul de depuneri, despre suma întreagă. Mirarea a fost generală.

Dar aici se începe altă fază a acestui caz. Mult mai prozaică, fiindcă este vorba de procesul intentat de Johanna moștenitorilor, cari se codiră să-i dea onorarul promis. Judecătoria a respins pâră, dar tribunalul a adus totuși sentință favorabilă, judecându-i Johannei 20 de cor drept onorar.

— **Spărgători în Orășie.** Marți noaptea spre Miercuri, rautăcători, foarte cutezători, au făcut spargere în două locuri în Orășie: La negustorul Lefkovits și la poștă. La dl Lefkovits a tăiat roleta de metal și au deschis ușa de după ea și au intrat înăuntru. Nu s'a aflat însă să fi luat ceva din prăvălie. Poate auzind zgomot s'au depărtat fără ispravă. La poștă începuseră a tăia și a strica roleta de metal, dar mai departe n'au putut face nimic, că-i omul ce doarme de pază în poștă, înarmat cu revolver, trezindu-se și amenințând pe tulburătorii somnului său, aceia au plecat repede.

Se crede că e o bandă străină de spărgători, căci în prezință a intrat în prăvălia dlui Lefkovits un străin îmbrăcat orășenește și a cerut ceva lucruri pe cari el nu le are, deși i s'a arătat unde (peste drum) este prăvălie cu de cele ce caută el, — nu s'a dus la acea prăvălie ci la alți vre-o doi ca și el, ce-l așteptau în drum.

— **Jertfele jocului de cărți.** Cu vr'o lună de zile înainte se publicase într'un ziar din Germania o știre referitoare la mai mulți ofițeri superiori germani, despre cari se zicea că ar fi compromiși din cauza enormelor datorii la cărți. Faptul a fost dat uitării până azi, când — după cum ni-se anunță din Berlin — tribunalul de aici a ordonat sechestrul pe averea unor ofițeri din garda imperială. Cazul acesta comportă un eveniment solitar fiind în deobște cunoscut că în regimentul de gardă servesc numai fiii celei mai înalte aristocrații germane și e o adevărată distincție ca cineva se poată servi aicea. Evident deci că acest caz a făcut o deosebită senzație, cu atât mai mult că cei doi ofițeri, locotenentul Pappenheim-Raabe și sublocotenentul Bülov sânt fii unor înalți demnitari de stat și cauzele cari au silit pe creditorii lor să-și încaseze pretențiile cu ajutorul legii sânt cu mult mai complicate de cum s'ar crede. Se pare că la înșăși porunca împăratului care voia să servească o pedeapsă exemplară — au fost lăsați în voia sorții și după ce — tot la ordin superior — și-au dat demisia din armată, sânt gata să plece în America. Cauza nenorocirii celor doi ofițeri sânt enormele pierderi în jocul de baccarat care se profesază la un club cercetat de ofițeri.

Pentru a preveni eventualele nenorociri ce ar putea pricinui acest primejdios joc, împăratul Wilhelm a dat un ordin, care oprește pe ofițeri să cerceteze cluburile de joc și peste tot să joace cărți, iar cei cari vor contravena acest ordin, vor fi dați afară din armată.

Tatăl sublocotenentului Düllov e comandantul corpului al treilea de armată și viitorul comandor general al armatei imperiale, iar al locotenentului Poppenheim e șeful partidului conservator și președintele dietei provinciale Hessen-Nansan.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și cu, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mânusi etc. Atrag deosebită atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x **1 Litru rum englez de ananas, cu gust de vanilie și o cutie de tea la o altă 2 coroane.** (Preț de concurență.) Teiuri veritabile chineze și rusești de calitate excelentă și pe lângă prețuri foarte ieftine 1 Dkgr. 10, 12, 16, 20, 24 fileri. Prăjiturile pentru tea le socotesc în prețul de fabrică aceluia, care își procură dela mine tea și rum. 1 Kgr. sfărături de ciocoladă cor. 2.40—2.60. Sursa cea mai ieftină și mai bună pentru cumpărarea a orice marfă în bransa aceasta. — **Părul cărunt și mustața căruntă se vopsesc bine cu vopseana «IDEAL» pentru păr care e nestricăcioasă.** Prețul 3 cor. Se află de vânzare în toată coloarea la **Fekete Mihály**, droguerie la «Inger» în Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely). 2

Mulțămită publică.

Adânc întristată și cuprinsă de grele suferințe, vin pe aceasta cale să-mi exprim mulțămita și recunoștința mea pentru condolențele adresate mie și pentru mângâierea ce m-s'a făcut din partea celor ce au participat la actul de înmormântare a învecinuitatului meu fiu adoptiv **Alexandru Bota** funcționar la însoțirea de asigurare a proprietarilor în Arad.

Indeosebi accentuez aceasta față cu Domnul director al academiei **Abraj Lajos** care n'a cruțat osteneala a da ultimile onoruri distinsului său elev, corpului funcționarilor dela institutul unde a funcționat și tuturor celor ce au căutat să consoleze inima zdrobită a unei mame nefericite, a cărei ultima rază de speranță a apus în mormântul rece.

Arad, la 10 Martie 1911.

Nemângâiata mamă crescătoare
Văd. Fema Stanislavloviciu.

ECONOMIE.

Pe calea cea bună.

De Vasile C. Osvadă.

Sfios, cu multă pipăială și prea puțin gătit — dar în sfârșit totuși a pornit și ici și colo câte un înțelegător, câte un fruntaș al satelor noastre, să calce în cărările, ce duc la întovărășirea și rânduirea muncii și capitalului românesc.

De ar fi în satele noastre mai multă încredere și mai multă înțelegere, — pornirea odată făcută în scurtă vreme ne-ar înzestra satele noastre cu arma cea mai puternică a înaintării economice, cu tovarășii, care să-și aibă ca țintă împlinirea feluritelor trebuințe aieva a satelor noastre.

Indrumarea și așezarea acestor mult făgăduitoare porniri în ogașia cea bună, deși e grea din cale afară, cred și mărturisesc că se va putea face cu bun sfârșit.

Temelia națională pe care trebuie să se ridice clădirea muncii și organizării noastre economice, ne lipsește de orice ajutor și sprijin — strein.

Sântem și trebuie să fim răzimați numai și numai pe slabele noastre puteri.

Adevărat: sânt slabe aceste puteri azi, — dar prin o muncă știutoare, ca mâne aceste puteri vor fi mari, vor fi însemnate, căci la temelie au brațele vânoase, au munca spornică a poporului nostru dela sate.

Ne crește inima când aproape zi cu zi primim scrisori, prin care ni-se cer informații și îndrumări pentru informarea de felurite tovarășii în satele noastre.

Dacă ne-ar ierta puterile am merge acasă la fiecare trimițător de astfel de scrisori, am sta în satul lui de vorbă și la sfat cu tovarășii porniți spre muncă măreață și izbăvitoare.

Prea sântem însă puțini și slabele noastre puteri în prea multe părți sânt chemate și în loc să putem merge pe acasă pe la frați să stăm cu ei de sfat, nici să răspundem la toți nu ne putem rupe vremea.

Mă doare inima, când văd că o boală de care am suferit patru săptămâni, mi-a grămădit zeci și zeci de scrisori, — care toate așteaptă răspunsul cu informații pentru formarea de tovarășii.

Una câte una nu le pot răspunde, și dă-mă ca să împlinesc și o făgăduință și o datorie, — m'am apucat să scriu o cărticică prin care răspund de-odată la toți cei-ce cu atâta dragoste de muncă cer informații pentru formarea de tovarășii:

În cărticica asta, care va ieși de sub tipar în câte-va săptămâni, voi da toate lămuririle. Toate informațiile trebuincioase la pregătirea terenului, la formarea, la înregistrarea și la conducerea de tovarășii. Tot odată voi da și modele (mustre) de statute pentru felurite tovarășii.

Până atunci cei porniți pe drum bun al muncii cooperative, să-și urmeze lucrarea. Să țină viuă însuflețirea pentru tovarășii și cât pot să lămurească ei însemnătatea acestor arme puternice și dezvoltarea economică a poporului nostru.

Să nu ne lăsăm și în munca asta — purtați de vorbe late și de ambiții și târgueli personale.

Un singur țel să avem: ajutorarea poporului nostru prin tovarășii.

Dacă în mișcarea asta mult făgăduitoare e ceva ce pare că întâzie ajungerea la țintă, — aceasta e năzuința de a lucra fiecare dela început și de sine stătător.

Aici neatârarea și lucrarea fiecare de capul său, e păgubitoare. Ca să arătăm că sântem pătrunși de însemnătatea cooperării, — întâiul lucru ce să cere e, ca înainte luptătorii să lucreze mână în mână. Lucrând răsleți, ei dovedesc mai întâi neînțelegerea cooperării.

Cum cred eu că e bine să se lucreze — spun în numărul viitor.

Poste Redacției.

G. B. Delblata. Mulțămita publică numai pe lângă taxă se poate publica și costă șirul 20 fileri. Să Vă adresați administrației.

E. M. Ziarul nostru nu publică atacuri de natura asta.

Poste Administrației.

Gavrul Barbul, Hidegkut. Abonamentul Dstră e achitat până la 1 Iulie 1911.

Redactor responsabil **Iuliu George.**

Tipografia Institutului tipografic. Năchis și cona

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obosală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onorabil public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace cu anunțul firmei la cefit în ziarul Tribuna din Arad

Un candid. de avocat

numai decât află aplicare în cancelaria subscrisului.

1. Condițiuni foarte favorabile.
2. Praxă variată.

Dr. Gheorghe Gërda,
advocat, iurisconzultul inst. „Făgețana”,
Făget (Facset).

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pia-
nine, violini, flaute,
harmonice, precum și
tot-felul de instrumente
muzicale. Prețul scoalei Kulif-
tay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
Țin în depozit piese românești pentru
cimbala. Catalog (ilustrat) de prețuri
la dorință se trimite gratis și franco

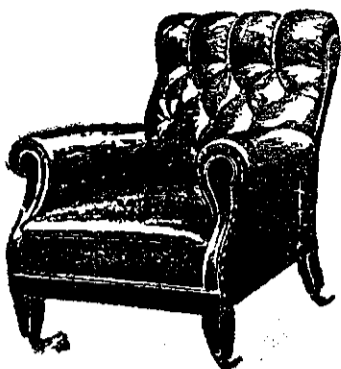

Fabricație specială de MOBILE DIN PIELE ENGLEZEASCĂ.

Se colorează mobile vechi din piele

La cerere tri-
mite preț-
curent gratuit:

Szűcs A.
tapețier
Budapest,
VII., Károly-
körut 5/c.

Invenție nouă! Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebuintare
în economie și acasă, macină excelent orzul
cucuruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea
de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe
minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfa-
cerea sămânței de lucernă și triforului
de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica
în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare
Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța trifolului și atelier de repa-
raturilor de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălatul rufelor cu aburi, în
ALBA-IULIA - Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din bransa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și clopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Gálfi Lajós

croitor de uniforme domnești și pentru preoți
Arad, Lázár Vilmos-u. (Palatul Földes)

Înștiințez on. public, atelierul meu ce susțâ
— de mai mulți ani l'am mărît cu —

**prăvălie de materii pentru
croitori de haine domnești,**

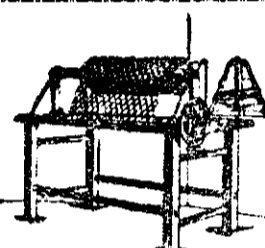
și sub firma de mai sus o conduc și pe
— mai departe. —

Primesc spre executare bine
și foarte ieftin tot felul de
lucrări în bransa aceasta.

Țin în depozit tot felul de
stose din țară
și strălănătate.

Am introdus sistemul din
strălănătate de plătire în
rate lunare, în at pentru
8 cor. lunar primesc căl-
carea a 1 palon, 1 par
desin și 2 rinduri întregi
sau 4 rinduri de haine

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

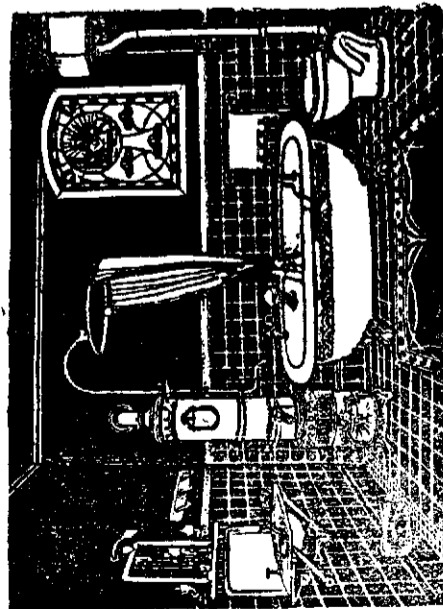
— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

Max. Ruck, tinichigiu
Sibiu—Nagyszeben, Heidengasse 9.

Pregătește în ateli-
erul său cu motor
electric totfelul de
lucrări p. zidiri,
lucrări de tinichea,
înfrumusețări, scope-
rire de biserică și
turnuri, lucrări de
sacmol turnat pen-
tru ornament, pre-
cum și pentru firmei
vane de scaldat,
în toată mărimea ș.a.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțorie pentru articlile de sticlă, porcelan și metal; fărurii și blide
înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpli, oglinzi, țigle de sticlă etc.

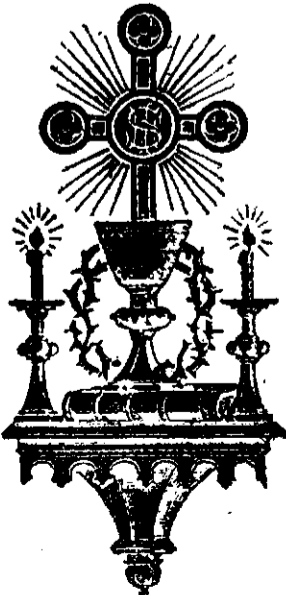
Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argintate;
Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.

ieftin de tot: **Candelabru aurit**

pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43.— Coroane. —

La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur că

atelierul de fotografiat

din Strada Weitzer János No 3, începând cu 1 Martie

I'am predat fiului meu

Kossak Sándor

care a primit în direcțiunea aceasta orice obligament și rezponzabilitate.

Fiul meu Kossak Sándor care va conduce independent atelierul din Arad, în urma experiențelor câștigate în străinătate va merita cu atât mai mult sprijinul publicului și prin cunoștințele sale moderne îl va potența mereu.

Mulțumind onor. public pentru sprijinul ce mi-l-a dat până acum, îl rog să i-l dea și fiului meu.

Arad, la 1 Martie n. 1911

Cu stimă :

Kossak József,

fotograf de curte al camerei ces. și reg.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur că începând dela 1 Martie st. a. c.

am luat în primire atelierul tatălui meu Kossak József

pe care îl voi continua și de aci înainte în spirit și direcțiune modernă.

Experințele câștigate în curs de 5 ani în primele ateliere din străinătate (Paris, Berlin, Hamburg, München și Viena) și cunoștințele bogate în ramul fotografiei mă pun în situația de a putea satisface gusturile rafinate ale publicului din loc.

Recomandându-mă sprijinului onoratului public, rog la caz de trebuință să-ți viziteze atelierul.

Cu stimă :

Arad, la 1 Martie n. 1911.

Kossak Sándor

Arad, Strada Weitzer János Nr. 3.

Avis!

La „FĂGETANA” institut de credit și de economii ca societate de acțiuni în Faget (Fa-ret), contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște filler) își poate asigura tot capitalul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea „Depuneri încopiate cu asigurare de viață” într-o sumă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adică unamile coroane.

Primirea atârna însă, dela rezultatul vizitării medicale. Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50 000 coroane pentru ajungerea termenului de 25 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci contra unei depuneri săptămânale minimală, la tot natul t-se are prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, care își poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte același la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru traiul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul „Făgetana” acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. Membrii din provincie prim ac cesuri cu cari pot plăti gratuit taxe.e. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese ca tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, iar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olandeză „Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente” din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin „Făgetana” institut de credit și economii în Facset

„Făgetana”

institut de credit și economii în Facset.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pietrar.

Ateherul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

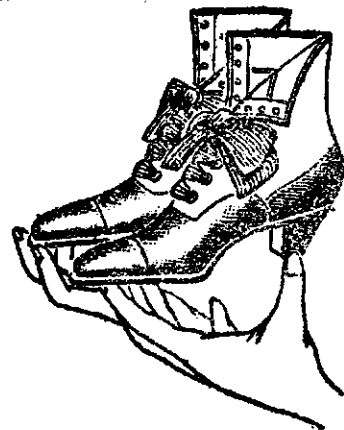
Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central: Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang
Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelului de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și cioboate pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

Dacă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

către fabrica de măcelărie și cărnățerie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLOCKY TESTVÉREK

CLUJ-KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Parisar	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Cr-nolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu mă eș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. v.ători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. vânăt	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Sa amă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slăină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umflături ș a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantia de vițel	— — —
Cași de urechi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Crașovean	— — —	Pastete de mai de găseă	— — —

Comanda, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

Recomandăm preparare proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cârnați proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a dela, 3—8¹/₄.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.
Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arapuri p. trierată. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiastă. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filile magnetice. Unsoară. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

„VICTORIA“ institut de credit și economii societate pe acții în Arad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »VICTORIA« prin aceasta se invită conform §-ului 17 din statutele

a XXIII-a adunare generală ordinară

care se va ține în Arad, la 19 Martie st. n. 1911 la 10 ore înainte de amiază în localitățile institutului (Calea Archiducele Iosif No 2

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Urcarea capitalului societar prin o nouă emisiune de acții.
4. Chestiunea de fuzionare a inst. »Lunca« cu institutul nostru.
5. Modificarea statutelor (§§ 6, 24, 31 și 58).
6. Alegerea a doi membri în direcțiune.
7. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghere.
8. Alegerea censorilor institutului.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în senzul §-ului 22 din statute, sunt rugați să însinua la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare generală Arad, 10 Martie 1911.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

ACTIVA

CONTUL BILANȚULUI

PASIVA

Cassa în număr — — — — — 244313.87		Capital societar: 6000 acții à 200 cor. — — — — — 1200000 —	
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ung. 478862.03	723175.90	Fond general de rezervă — — — — — 1000000 —	
Capitale elocote la alte bănci — — — — —	163524.66	Fond special de rezervă — — — — — 44543.80	
Cambii — — — — —	14096713.15	Fond de penziuni — — — — — 165430 —	1209973.80
Imprumuturi hipotecare — — — — —	2636190 —	Depuneri spre fructificare — — — — —	11565453.28
Imprumuturi de cont-curent cu acop. hip. și de efecte	380288.65	Depozite de casă — — — — —	108414.84
Avansuri pe efecte — — — — —	52302 —	Cambii reescontate — — — — —	4804310.52
Efecte proprii:		Contribuție restantă la depuneri — — — — —	26070.98
500.000 Cor. nom. oblig. comunale cu 4% »Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület« à 90 — C. 450000 —		Dividendă neridicată — — — — —	1810 —
100.000 Cor. nom. scriș. func. cu 4½% »Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár« à 96 — C. 96000 —		Diverse conturi creditoare — — — — —	30344.13
24.500 Cor. nom. oblig. cu 4½% »Hazai Bank részvénytársaság« — — — — — à 96 C. 23520 —		Interese tranzitoare anticipate — — — — —	203041.10
30 buc. acții »Banca Austro-Ungară« à 1600 C. 48000 —		Profit transpus din anul 1909 — — — — — 9741.05	
100 » » »Ustredni banka českých sporitel« Praga — — — — — à 400 C. 40000 —		Profit net — — — — — 228595.52	238336.57
50 buc. acții »Magy. pénztézetek közp. hitelbankja r. t.« — — — — — à 1000 C. 50000 —			
10 buc. acții »Magyar Automobil r. t. Westinghouse rendsz.« — — — — — à 400 C. 4000 —			
60 buc. acții »Hungaria« aradi pamutárugyár r. t. cu solvire de 70% — — — — — 21000 —			
Acții dela diverse bănci și întreprinderi — — — — — 108670 —	825190 —		
Casele institutului din Arad, calea arhid. Iosif Nr. 1 și 2, casa filialei din Chișineu și alte realități	464761.70		
Diverse conturi debitoare — — — — —	23059.96		
Mobilier — — — — —	15058.88		
după amortizare — — — — —	6058.88		
Interese tranzitoare restante — — — — —	13549.20		
	1938775.22		1938775.22

DEBIT

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

CREDIT

Interese pentru depuneri — — — — —	493138.46	Venitul transpus din anul trecut — — — — —	9741.05
Interese de reescont — — — — —	182057.04	Interese:	
Spese:		dela cambii — — — — —	883021.37
Salare — — — — —	72337.76	» Imprumuturi hipotecare — — — — —	174097.94
Bani de cvartir — — — — —	11985.42	» Imprumuturi de cont-curent — — — — —	13071.58
Imprimare, diverse plăți, spese de birou — — — — —	40467.17	» avansuri pe efecte — — — — —	3141.83
Porto — — — — —	8586.66	» capitalele elocote la alte bănci — — — — —	3746.35
Chirie — — — — —	5412.50	» efectele proprii — — — — —	38926.23
Marce de prezență — — — — —	3000 —		1116005.30
Contribuțiune — — — — —	54823.51	Chirii și alte arinzi — — — — —	19736.81
100% dare la depuneri — — — — —	49313.84	Proviziuni și alte venituri — — — — —	20034.05
Amortizare din mobilier — — — — —	6058.88		
Profit transpus din a. 1909 — — — — —	9741.05		
Profit net — — — — —	228595.52		
	1165517.81		1165517.81

Arad, la 31 Decembrie 1910.

Dr. Nicolae Onu, m. p.
dir. executiv.

Sava Raicu, m. p.
secretar.

Ioan Moldovan, m. p.
contabil

DIRECȚIUNEA:

Mihailu Velloiu, m. p.
președinte.

Roman R. Clorogariu, m. p.
vice-președinte.

Vasile Mangra, m. p.

Dr. Nicolae Ciacian, m. p.

Petru Truța, m. p.

Traian Vățianu, m. p.

Dr. Aurel Demian, m. p.

Axente Secula, m. p.

Onorată adunare generală!

Pe baza dispozițiilor paragrafului 195 din legea comercială și în urma dispozițiilor din statutele institutului, ne luăm voie a Vă prezenta în următoarele raportul despre anul de gestiune 1910.

În decursul acestui an, am ținut mai multe ședințe, am scontrat toate ramurile de operațiune ale institutului »Victoria« atât la centrală, cât și la filiale, și pretutindenea am aflat ordine și punctualitate exactă.

Bilanțul, contul »profit și pierdere«, precum și inventarele prezentate din partea direcțiunii, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare bine corectate, le-am aflat în ordine și întru toate exacte.

Pe baza acestor constatări, propunerea Direcțiunii, referitoare la împărțirea venitului curat din acest an, de 238.336 coroane 57 fil. precum și celelalte propuneri din parte-ne le primim și le recomandăm și onoratei adunări generale, spre primire.

În fine rugăm On. adunare generală, să binevoiască a da absolutoriul pe anul de gestiune 1910 atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghere. Arad, la 10 Martie 1911.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

George Feier, m. p.
președinte.

Nicolae Marcu, m. p.

Dr. Sever Ispravnic, m. p.

Dr. Cornel Ardolean, m. p.